

Täysistunto

Tiistai 13.12.2016 klo 19.02—21.03

Täysistunto alkoi klo 19.02. Täysistunto keskeytettiin klo 19.07. Täysistuntoa jatkettiin klo 19.39. Täysistunto keskeytettiin klo 19.55. Täysistuntoa jatkettiin klo 21.00. Täysistunto päättyi klo 21.03.

Puhetta johtivat ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen (19.02—19.07) ja toinen varapuhemies Arto Satonen (19.39—19.55 ja 21.00—21.03).

1. Nimenhuuto

Nimenhuutoraportti Liite 1A

Nimenhuudon sijasta merkittiin läsnä oleviksi ne edustajat, jotka osallistuivat edelliseen täysistuntoon.

2. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 224/2016 vp

Valiokunnan mietintö StVM 43/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 2. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 43/2016 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 13.12.2016 pidetyssä ensimmäisessä täysistunnossa.

Nyt käsitellään muutosehdotukset.

1. lakiehdotuksen 45 §

Veronica Rehn-Kivi r: Värderade talman! Jag föreslår ändringar i 45 § enligt reservation 2.

Stefan Wallin r: Arvoisa puhemies! Kannatan edustaja Rehn-Kiven tekemää muutosesitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Veronica Rehn-Kivi on Stefan Wallinin kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksytään vastalauseen 2 mukaisena.

Selonteko hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 133/2016 vp

Mietintö "jaa", Veronica Rehn-Kiven ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 85, ei 63; poissa 51 (äänestys 1). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

1. lakiehdotuksen 50 §

Veronica Rehn-Kivi r: Värderade talman! Jag föreslår förändringar i 50 § enligt reservation 2.

Stefan Wallin r: Arvoisa puhemies! Kannatan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Veronica Rehn-Kivi on Stefan Wallinin kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksytään vastalauseen 2 mukaisena.

Mietintö "jaa", Veronica Rehn-Kiven ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 85, ei 63; poissa 51 (äänestys 2). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 224/2016 vp sisältyvien 1.—2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 140/2016 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 28/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 3. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 28/2016 vp. Yleiskeskustelu asiasta päättyi 13.12.2016 pidetyssä ensimmäisessä täysistunnossa.

Nyt käsitellään muutosehdotukset.

36 §

Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Esitän, että 36 § muutetaan siihen muotoon, jossa se on vastalauseessa 1.

Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Kannatan edustaja Joona Räsänen tekemää esitystä.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Joona Räsänen on Mika Karin kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksytään vastalauseen 1 mukaisena.

Selonteko hyväksyttiin.

Pöytäkirja PTK 133/2016 vp

Mietintö "jaa", Joona Räsänen ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 94, ei 54; poissa 51 (äänestys 3). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

55 §

Joona Räsänen sd: Arvoisa puhemies! Esitän, että 55 § muutetaan siihen muotoon, jossa se on vastalauseessa 1.

Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Kannatan.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Joona Räsänen on Mika Karin kannattamana ehdottanut, että pykälä hyväksytään vastalauseen 1 mukaisena.

Selonteko hyväksyttiin.

Mietintö "jaa", Joona Räsänen ehdotus "ei". Äänestyksen tulos: jaa 94, ei 54; poissa 51 (äänestys 4). Eduskunta hyväksyi mietinnön.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 140/2016 vp sisältyvän lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotuksen ensimmäinen käsittely päättyi.

Ensimmäinen varapuhemies Mauri Pekkarinen: Täysistunto keskeytetään valtiovarainvaliokunnan kokouksen vuoksi. Istunto jatkuu kello 19.40.

Täysistunto keskeytettiin kello 19.07.

Täysistuntoa jatkettiin kello 19.39.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Jatketaan tänään 19.07 keskeytettyä istuntoa.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 133/2016 vp

Valiokunnan mietintö HaVM 27/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on hallintovaliokunnan mietintö HaVM 27/2016 vp. Nyt päätetään lakiehdotuksen sisällöstä.

Pöytäkirja PTK 133/2016 vp

Keskustelu

19.39 **Matti Semi vas:** Arvoisa puhemies! Tämän hallituksen esityksen tavoitteena on säilöönoton vähentäminen, ja se on minusta perusteltua, sillä säilöönotto on perusoikeuksia voimakkaasti rajoittava toimenpide. Hallituksen esittämien lakimuutosten seurauksena turvapaikanhakijoilta vietäisiin kuitenkin heille kuuluvia perusoikeuksia, vastaanottokeskuksien työmäärää lisättäisiin ja turvapaikanhakijoista aiheutuvat asumiskulut kasvaisivat.

Kuten Pakolaisneuvonta lausunnossaan tuo ilmi, esitys ei myöskään täytä perus- ja ihmisoikeuksien rajoittamisen edellytyksinä olevia täsmällisyyttä, tarkkuutta eikä ennakoitavuutta. Esitys on monelta osin epäselvä ja vaikeaselkoinen. Esityksessä ei ole asianmukaisesti huomioitu EU-lainsäädännön ja erityisesti niin sanottujen vastaanotto- ja paluudirektiivien velvoitteita. Asumisvelvoitteen perusteista, määräämisestä, lakkaamisesta ja valvonnasta sekä ilmoitusvelvollisuudesta poikkeamisesta ei ole säädetty riittävän tarkasti.

Asumisvelvollisuus voi olla kannatettava esitys vain aitona säilöönoton vaihtoehtona. Kuten yhdenvertaisuusvaltuutettu on todennut lausunnossaan, lakiesityksessä vaihtoehtojen hakeminen säilöönnotolle jää kuitenkin taka-alalle ja todellisiksi tavoitteiksi nousevat viranomaismenettelyjen tehostaminen, maasta poistamisen varmistaminen ja mahdollisesti kasvaviin turvapaikanhakijamääriin varautuminen. Kuten Pakolaisneuvonta lausunnossaan tuo ilmi, esitetty asumisvelvollisuus on liikkumisvapauden rajoittamista, joka yhdistettynä velvollisuuteen ilmoittautua jopa neljä kertaa vuorokaudessa merkitsee tosiasiallisesti puuttumista henkilökohtaiseen vapauteen ja muistuttaa vähintään vapaudenmenetyksen kaltaista tilannetta.

Mikäli asumisvelvollisuus hyväksytään esitetyssä muodossa, sille tulee säätää samat edellytykset, valvonta ja oikeussuojakeinot kuten säilöönnotolle. Asumisvelvollisuudelle tulisi myös esittää enimmäispituus, joka saisi olla enintään sama kuin säilöönoton maksimikesto ulkomaalaislain 127 §:n mukaisesti. On huomioitava, että asumisvelvollisuus yhdistettynä erittäin tiiviiseen ilmoittautumisvelvollisuuteen muistuttaa käytännössä kotiarestia ja varsinaista säilöönottoa. Rajoitus henkilökohtaiseen liikkumisvapauteen on merkittävä erityisesti syrjäisten vastaanottokeskusten osalta, joista poistuminen ilmoittautumisten välillä ei ole käytännössä mahdollista. Tällöin kyse voi olla totaalisesta säilöönotosta.

Esitykseen on kirjattu, että myös lasten säilöönnotolle on olemassa edelleen selkeä ulkomaalaislain mukainen tarve. Väitteelle ei ole esitetty minkäänlaisia asianmukaisia perusteita. Säilöönoton on lukuisissa tutkimuksissa todettu olevan haitallista lapsille. Suomi on jo saanut kritiikkiä siitä, että myös lapsia otetaan säilöön maasta poistamisen varmistamiseksi. Lasten säilöönotto tulee kieltää, koska valtioilla on käytettävissään muitakin vaihtoehtoja, ja näitä vaihtoehtoja tulee myös kehittää lapsen oikeuksien ja edun mukaisiksi. Esityksessä ei ole esimerkiksi huomioitu eikä turvattu lapsen oikeutta koulunkäyntiin.

Tulemme varsinaisessa käsittelyssä sitten esittämään, että eduskunta edellyttää, että hallitus valmistelee ulkomaalaislain muutoksen, jolla lasten säilöönotto kielletään, ja lisäksi näitä pykäläkohtia tulemme esittämään muutettaviksi. — Kiitos.

19.44 **Mikko Kärnä kesk:** Arvoisa herra puhemies! Tämän lakiesityksen turvaamistointien tarkoituksena on helpottaa henkilön maahantulon tai maassa oleskelun edellytysten selvittämistä tai henkilön maasta poistamista. Ja nyt haluaisin kyllä kysyä edustaja Semiltä: Meillä on tällä hetkellä viimeisten lehtitietojen mukaan noin 4 000 henkilöä, 4 000 tur-

Pöytäkirja PTK 133/2016 vp

vapaikanhakijaa, joista me emme tiedä, missä he ovat, ja te peräänkuulutitte, että meillä on vaihtoehtoja. Edustaja Semi, minä haluaisin kuulla, mitä muita vaihtoehtoja meillä on kuin lisätä näitä turvaamistoimia vastaanottokeskuksissa. Itse en ainakaan hallituspuolueen edustajana näe, että meillä on yhtään mitään muita vaihtoehtoja kuin toteuttaa tätä lainsäädäntöä kuten tässä tapauksessa hallitus esittää.

19.45 Matti Semi vas (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Kyllä me lähdemme siitä, että ulkomaalaislain 127 §:n mukaisesti lähdetään miettimään sitä, kuinka valvotaan ja hoidetaan näitä lapsia, että heille ei tehdä sitä, että he ovat säilöönnotossa koko päivän, vaan että he pystyvät liikkumaan edes vähän sen säilöönnottopaikan ulkopuolella ja heillä on vapauksia käydä koulua. Ja jos mietitään neljä kertaa päivässä ilmoittautumista päiväsaikaan, niin vähintään joka kolmen tunnin päästä pitäisi olla paikan päällä, ja se on aika tiivistä.

19.46 Mika Kari sd: Arvoisa herra puhemies! Tämä hallituksen esitys tästä asumisvelvollisuuden käyttöönotosta on ihan hyvä ja perusteltu. Jos ja kun hallituksella on tavoite vähentää säilöönnottoa, on asumisvelvollisuus toimiva työkalu varmistamaan näiltä osin myös turvapaikanhakijaprosessissa olevan henkilön omaa turvallisuutta — ei ainoastaan sitä, että yhteiskunta tällä asumisvelvollisuudella rajoittaa henkilön liikkumista.

Näen, että tässä on iso elementti myös se, että me pystymme pitämään ihmisen, turvapaikanhakijan, viranomaisten palveluiden äärellä, vähentämään ajautumista paperittomaan elämään ja niin edelleen. Ilmoittautumisvelvollisuus 1—4 kertaa päivässä on varmaan sopiva, joustava haarukka käsitellä kulloisenkin turvapaikanhakijan oman tilanteen osalta tätä ilmoittautumisvelvollisuutta. Jos oikein muistan, vasemmistoliiton vaihtoehdossa esitetään yhden kerran ilmoittautumista vuorokauden aikana. Pahimmillaan tämän tyyppinen ilmoittautuminen antaisi 24 tuntia vuorokaudessa aikaa eksyä sieltä turvallisten viranomaisten palveluiden ääreltä paperittomaan elämään. Pidän tätä vasemmistoliiton esitystä siltä osin puutteellisena, mutta tuen hallituksen esitystä.

19.47 Hannu Hoskonen kesk: Arvoisa herra puhemies! Tämä laki ulkomaalaislain muuttamisesta on nimenomaan asumisvelvollisuutta täsmentävä lakiesitys, jolla turvataan sen maahan tulleen taikka sitten maasta poistettavan henkilön turvallisuutta ja normaalia elämää siinä tilanteessa, jossa hän elää. Pitää muistaa, että henkilö kun tulee maahan, esimerkiksi alaikäinen lapsi tänne yksinään ilman vanhempiaan, niin hän on erittäin suojattomassa tilanteessa ja hän tarvitsee suojelua, jonka tämä asumisvelvollisuus nyt sitten täyttää erittäin hyvin.

Onko kysymyksessä säilöönnotto? Sitähän perustuslakivaliokunta omassa lausunnossaan pohti ja totesi, että täsmällisyyden ja tarkkarajaisuuden ehtojen tulee täytyä ja sitten näiden päätösten tulee olla selkeitä. Niin on perustuslakivaliokunta lausunut, ja hallintovaliokunta on muuttanut sen oivallisesti hyväksi mietinnöksi. Minun mielestäni tässä asiassa ei ole mitään ihmisen oikeuksiin taikka hänen henkilöönsä meneviä ongelmia. Se on selvä asia, että kun maahan tullaan, tässä tapauksessa turvapaikanhakija, tai sitten häntä ollaan poistamassa maasta, niin siihen liittyy valtava määrä erilaisia riskejä. Esimerkiksi lapsiin liittyy vaikka mahdollisen hyväksikäytön riski, joka pitää minimoida niin, että tällä ihmisellä on turvallista olla kaikissa olosuhteissa, kun hän täällä on. Ja sitten lapsella, varsinkin

Pöytäkirja PTK 133/2016 vp

kun hän monessa tapauksessa tulee tähän maahan yksinään, se tilanne pitää huomioida tarkasti, ettei siinä pääse tapahtumaan mitään ikäviä asioita.

Joskus kun katselee tätä suomalaista menoa tuolla — esimerkiksi tässäkin kaupungissa ja monessa muussa suomalaisessa kaupungissa, missä ihmisiä, lapsia hortoilee tuolla kaupungin keskustassa öisin yksinään — niin tulee mieleen aina väkisin, pitäisikö meillä suomalaisillakin olla vastaavanlainen sääntö, että turvattomalle ihmiselle, joka tuolla kadulla kulkee, voitaisiin jonkunasteisia velvoitteita asettaa, että voisivat lapsia hoitaa kotona eikä tarvitse tuolla yksinään yöllä kadulla kulkea. Se olisi inhimillisesti ottaen ihan järkevää. Se on toinen tarina, mutta tässä asiassa minä en näe mitään ongelmaa.

Lakiesitys on hyvä, ja mietintö on erittäin hyvä ja kannatettava.

19.49 Mari-Leena Talvitie kok: Arvoisa puhemies! Näiden rakentavien puheenvuorojen jatkoksi, mitä aikaisemmat kollegat tässä käyttivät, nimenomaan haluaisin painottaa tätä, että tämä hallituksen esitys lähtee siitä, että lapsen asumisvelvollisuus ja mahdollinen säilöönnotto ovat vaihtoehto sen lapsen ottamiselle säilöön. Lapsen asumisvelvollisuus säilöönnoton vaihtoehtona vähentäisi nimenomaan ilman huoltajaa olevien 15—17-vuotiaiden säilöönnottoa. Jos ajatellaan lapsen edun ja haavoittuvasta asemasta johtuvien erityistarpeiden huomioon ottamista, niin on tietenkin korostettava myöskin säilöönnoton vaihtoehtojen käyttämisen ensisijaisuutta lasten kohdalla.

Valiokunta puolsi tätä lakiehdotusta muutamien huomautuksin. Sitten on erityisesti tärkeää tuoda esiin myöskin se, että vastaanottokeskuksen resursointi ja henkilöstön koulutus ja erityisesti turvallisuuteen liittyviä seikkoja on huomioitava, jotta vastaanottokeskuksilla on oikeasti tosiasialliset mahdollisuudet myöskin näistä uusista turvaamistoimista aiheutuvien tehtävien asianmukaiseen hoitamiseen.

19.51 Toimi Kankaanniemi ps: Arvoisa herra puhemies! Hallitus on asianmukaisesti kirstänyt Suomen maahanmuuttopolitiikkaa, ja se on ollut oikea linja. Meillä on maassa ihmisiä, joilla ei ole oikeutta täällä olla, ja tähän ongelmaan pitää myös etsiä ratkaisuja. Saman tien meidän on varauduttava siihen, että on mahdollista, että uusia tulijoita tulee, ja silloin järjestelmän on oltava kunnossa. Valitettavasti runsas vuosi sitten, kun tämä suuri muuttoliike alkoi tänne Eurooppaan ja tänne meille asti, ei oltu varauduttu vaan oli laiminlyöty ne asiat, jotka olisi pitänyt ajoissa panna kuntoon. Nyt on tärkeää, että näin tapahtuu.

Lasten osalta on erityisesti kiinnitettävä huomiota heidän turvallisuuteensa, ja tällä esityksellä siihen pyritään. Tässä suhteessa tämä on hyvin asiallinen, samaten tämä ilmoittautumisvelvollisuus. Se on turvaamistoimenpide, joka lopulta koituu sekä tulijoiden että täällä maassa olevien ja kantasuomalaisten eduksi.

Riskit on aina syytä etukäteen tarkoin käydä läpi, ja ne on syytä minimoida. Uskon, että kun tämän esityksen perustuslakivaliokuntakin on tarkastanut ja käynyt läpi, niin on paikallaan, että näin edetään. Työtä tällä saralla tulee olemaan. Ulkomaalaislakia muutetaan lähes viikoittain, ja sitä työtä pitää jatkaa, jotta asiat pysyvät jatkossakin hallinnassa.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.

Pöytäkirja PTK 133/2016 vp

5. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kirjanpitolain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 208/2016 vp
Valiokunnan mietintö TaVM 33/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Yleiskeskustelua ei syntynyt.

Asian käsittely keskeytettiin.

6. Hallituksen esitys eduskunnalle ennakonkannon ja eräiden muiden verotusmenettelyjen uudistamista koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 237/2016 vp
Valiokunnan mietintö VaVM 34/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 237/2016 vp sisältyvien 1.—15. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

7. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi perusopetuslain 1 ja 46 §:n ja kunnan peruspalveluiden valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 178/2016 vp
Valiokunnan mietintö SiVM 19/2016 vp

Ensimmäinen käsittely

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 178/2016 vp sisältyvien 1.—2. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi kilpailulain 25 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 256/2016 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin talousvaliokuntaan.

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi työsopimuslain muuttamiseksi ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 257/2016 vp

Lähetekeskustelu

Asia lähetettiin työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan.

Pöytäkirja PTK 133/2016 vp

10. Valtioneuvoston ulko- ja turvallisuuspoliittinen selonteko

Valtioneuvoston selonteko VNS 6/2016 vp

Valiokunnan mietintö UaVM 9/2016 vp

Ainoa käsittely

Asia poistettiin päiväjärjestyksestä.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Tässä vaiheessa istunto keskeytetään, ja sitä jatketaan kello 20.30. Keskeyttäminen tehdään budjettimietinnön pöydällepanoa varten.

Täysistunto keskeytettiin kello 19.55.

Täysistuntoa jatkettiin kello 21.00.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Jatketaan kello 19.55 keskeytettyä istuntoa.

11. Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2017

Hallituksen esitys eduskunnalle vuoden 2017 talousarvioesityksen (HE 134/2016 vp) täydentämisestä

Hallituksen esitys HE 134/2016 vp

Hallituksen esitys HE 249/2016 vp

Talousarvioaloite TAA 1-462/2016 vp

Toimenpidealoite TPA 34, 53/2016 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 35/2016 vp

Mietinnön pöydällepano

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Pöydällepanoa varten esitellään päiväjärjestyksen 11. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että mietintö pannaan pöydälle 14.12.2016 pidettävään täysistuntoon.

Keskustelua ei syntynyt.

Mietintö pantiin pöydälle 14.12.2016 pidettävään täysistuntoon.

Toinen varapuhemies Arto Satonen: Puhemiesneuvosto ehdottaa, että talousarvioehdotuksen ainoassa käsittelyssä noudatetaan seuraavaa menettelytapaa:

Edustajan, joka aikoo ehdottaa muutoksia valtiovarainvaliokunnan mietintöön, on jätettävä muutosehdotuksensa keskuskansliaan. Näin on meneteltävä siinäkin tapauksessa, että muutosehdotukset sisältyvät vastalauseisiin.

Pöytäkirja PTK 133/2016 vp

Pyydän edustajia muutosehdotuksessaan mainitsemaan talousarvioaloitteen tai vastalauseen numeron, johon muutosehdotus mahdollisesti perustuu.

Muutosehdotukset pääluokkiin 21—31 on jätettävä keskuskansliaan viimeistään huomenna keskiviikkona 14.12. klo 14.00 ja muut muutosehdotukset viimeistään torstaina 15.12. klo 12.00.

Ehdotukset kootaan edustajille jaettaviksi vihoiksi. Ehdotukset numeroidaan kussakin pääluokassa ja osastossa samoin kuin yksityiskohtaisten perustelujen yleisissä määräyksissä ja yleisperusteluissa juoksevasti numerosta 1 lähtien.

Asian käsittely alkaa yleiskeskustelulla koko talousarvioehdotuksesta. Yksityiskohtaisessa käsittelyssä esitellään ensin menot, sitten tulot, sen jälkeen yksityiskohtaisten perustelujen yleiset määräykset ja yleisperustelut ja lopuksi talousarvion soveltamista koskeva ehdotus.

Kustakin pääluokasta sallitaan ensin yleiskeskustelu, jonka jälkeen tehdään pääluokkaa koskevat ehdotukset numerojärjestyksessä. Koska tehdyt ehdotukset otetaan pöytäkirjaan monisteen mukaisina, pelkkä ehdotuksen numeroon viittaaminen riittää. Kannatuspuheenvuoro annetaan välittömästi ehdotuksen tekijän puheenvuoron jälkeen. Kun ehdotukset on tehty, niistä äänestetään. Ne pääluokan luvut ja muut kohdat, joihin ei ole ehdotettu muutoksia, katsotaan hyväksytyiksi valtiovarainvaliokunnan mietinnön mukaisina.

Tulojen osastoista, yksityiskohtaisten perustelujen yleisistä määräyksistä ja yleisperusteluista ei sallita yleiskeskustelua. Muutoin menettelytapa on sama kuin pääluokkia käsiteltäessä.

Talousarvioehdotuksen ainoassa käsittelyssä noudatettava menettelytapa hyväksyttiin.

12. Seuraava täysistunto

Eduskunnan seuraava täysistunto on keskiviikkona 14.12.2016 klo 12.00. Täysistunto lopetettiin klo 21.03.

Pöytäkirjan vakuudeksi:

Maija-Leena Paavola